

GŁOS TOMASZOWSKI

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II (V)

SOBOTA 12 MARCA 1949 ROKU

Nr 70 (1344)

Budżet pokoju państwa radzieckiego pozwoli na dalsze podwyższenie stopy życiowej ludności oraz na wielkie inwestycje w gospodarce narodowej

MOSKWA. — Wszystkie dzienniki poświęcają dziś wiele miejsca piątej sesji Rady Najwyższej ZSRR. Prasa zamieszcza informacje o posiedzeniach obu izb Rady Najwyższej ZSRR i duże zdjęcia prezydium sesji oraz: Stalina, Molotowa, Malenkowa, Berii, Woroszyłowa, Mikołajana, Kaganowicza, Szwerinika i Bułganina, zajmujących miejsca w łóżach rządowych, a także zdjęcie ministra finansów ZSRR Zwieriewa, wygłaszającego referat o budżecie państwowym ZSRR.

„Prawda” w artykule wstępnym podkreśla, że nowy budżet wykazuje wielkie powojenne sukcesy gospodarki narodowej ZSRR oraz zadania, które naród radziecki musi rozstrzygnąć w bieżącym czwartym roku 5-letniej powojennej.

Intelektualiści w obronie pokoju

Międzynarodowy Komitet Łączności Intelektualistów zwrócił się w apelu do organizacji międzynarodowych i wszystkich ludzi miłujących pokój o zwołanie w kwietniu br. Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

Odezwa Międzynarodowego Komitetu Łączności Intelektualistów jest dowodem, że Kongres Wroclawski spełnił swe wielkie zadanie mobilizowania świata nauki i sztuki do walki z coraz bardziej narastającą tałą propagandy wojennej i groźbą nowej wojny, którą organizuje obóz imperialistyczny. Jest ona jednocześnie dowodem, że ludzie, którzy brali udział w Kongresie Wroclawskim, nie poprzestali na protestach i słowach, lecz traktując deklarację, uchwaloną przez Kongres jako platformę działania, którą rozwijają obecnie i wcielają w życie.

W świetle tej odezwy zbladły kłamstwa propagandy obozu wojennego, sianej przez prasę i radio anglosaskie, które chciały pomniejszyć wielkie znaczenie Kongresu Wroclawskiego. Postępowi intelektualiści świata nie ulegli się kłamstw i insynuacji i przez swą działalność zdemaskowali ich głosicieli.

Najwybitniejsi przedstawiciele światowej nauki i sztuki stanęli u boku klasy robotniczej w pierwszych szeregach walki o pokój i przez swój wielki autorytet oddziaływali na opinię publiczną, wskazując na źródła niebezpieczeństwa i na środki, które mogą temu niebezpieczeństwu zapobiec.

W odezwie swej intelektualności wzywają najszerze masy społeczeństwa wszystkich krajów do wzięcia udziału w Światowym Kongresie Zwolenników Pokoju, który ma się odbyć w kwietniu w Paryżu. Świadczy to o ich zrozumieniu, iż walczą o pokój i wolność nie tylko w ścisłej łączności z ludem pracującym.

Inicjatywę Międzynarodowego Komitetu Łączności Intelektualistów przywitają radośnie wszyscy Polacy, którzy widzą w niej owoc Kongresu Intelektualistów we Wroclawiu. Byliśmy przeciwni wraz z Francuzami inicjatorami Kongresu Wroclawskiego. Na naszej ziemi powstał Komitet Łączności. Cieszymy się, że idee Kongresu Wroclawskiego okazały się żywotne, że znalazły one szeroki oddźwięk w świecie, że mobilizują najlepsze siły ludzkości dla walki o najwyższe dobro jakim jest pokój.

Budżet państwowy ZSRR na rok 1949 wykazuje nieustanną troskę partii komunistycznej i rządu radzieckiego o podwyższenie poziomu życiowego naszego narodu — czytamy w artykule „Prawdy”. — Zwiększa się znacznie wydatki na budownictwo mieszkaniowe, na oświatę, na ochronę zdrowia i na wzrost obrotu towarowego.

Państwo radzieckie prowadzi niezmiennie i systematycznie politykę pokoju i współpracy między narodami. Polityka ta napotyka jednakże na sprzeciwy agresorów, próbujących wywołać nową wojnę. Wystarczy wskazać, że w USA wydatki na wojsko stanowią wraz z in. wydatkami na cele wojskowe — ponad

Prowokacyjne aresztowanie dyplomaty radzieckiego w USA

Nowy Jork (PAP). 4 bm. W Nowym Jorku został aresztowany dyplomata radziecki, pracownik sekretariatu Narodów Zjednoczonych — Gubiczew.

W toku badań Gubiczewowi zadawano pytania, zmierzające wyraźnie do uzyskania interesujących wywiad amerykański informacji o Związku

Pismo KCZZ do Światowej Federacji Zw. Zaw.

w sprawie powrotu do kraju ojczystego robotników polskich we Francji

WARSZAWA (PAP). — W związku z uniemożliwieniem przez rząd francuski powrotu do kraju polskim robotnikom, prezydium KCZZ na posiedzeniu w dniu 10 bm. uchwaliło wysłać do Światowej Federacji Związków Zawodowych następujące pismo w tej sprawie:

„Zapewne dobrze znany Wam jest fakt, że rząd francuski odmawia podpisania umowy repatriacyjnej z Polską. Postępowanie to zmierza do uniemożliwienia dziełom tysięcy polskich robotników powrotu do kraju macierzystego.

W ten sposób rząd Queuille'a i Mocha, łamiąc umowę polsko-francuską o emigracji i repatriacji z 1919 r., gwałci podstawowe prawo obywatelskie — prawo powrotu do ojczyzny.

Wychodźstwo polskie we Francji, to w przeważającej części robotnicy związkowcy. Są to ludzie, którzy ciężką pracą położyli niemałe zasługi w odbudowie gospodarki Francji po pierwszej i drugiej wojnie światowej, ludzie, którzy masowo brali udział we francuskim ruchu oporu, którzy

Nowy podsekretarz stanu w Min. Handlu Zagranicznego

WARSZAWA (PAP) Na wniosek ministra handlu zagranicznego i prezesa Rady Ministrów, Prezydent R. P. mianował podsekretarzem stanu RP w Min. Handlu Zagranicznego ob. inż. Józefa Kutina, dotychczasowego radcę technicznego w ambasadzie R. P. w Paryżu.

połowę budżetu. W Związku Radzieckim, nawet jeśli się weźmie pod uwagę podwyższenie cen hurtowych i taryf kolejowych, wydatki na utrzymanie sił zbrojnych stanowią zaledwie 19 proc. wydatków budżetowych.

Realizacja budżetu wymaga dalszego ulepszenia pracy we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej. W szczególności należy zwiększyć w r. wydajność pracy w przemyśle o 14 proc. i w budownictwie o 12 proc., należy obniżyć koszty produkcji przynajmniej o 6 proc., zwiększyć wszystkie wskaźniki jakościowo w przemyśle i osiągnąć dalszy wzrost socjalistycznej akumulacji.

Rada Najwyższa przystępuje do dyskusji nad budżetem. **BUDŻET TEN BĘDZIE PRZYJĘTY PRZEZ CAŁY NARÓD RADZIECKI Z UCZUCIEM DUMY. BUDŻET BĘDZIE SŁUŻYŁ SPRAWIE WALKI O PRZEDTERMINOWE WYKONANIE PIĘCIOLETKI POWOJENNEJ I O REALIZACJĘ ZADAŃ HISTORYCZNYCH, POSTAWIONYCH PRZED NASZYM NARODEM PRZEZ WIELKIEGO WODZA I NAUCZYCIĘŁA TOW. STALINA** — stwierdza w zakończeniu artykułu „Prawda”.

Apel intelektualistów poruszył masy postępowe świata

ZSRR MOSKWA. — Wszystkie dzienniki drukują oświadczenie prezydium Antyfaszystowskiego Komitetu Kobiet Radzieckich, w którym kobiety radzieckie wyrażają pragnienie wzięcia udziału w pracach Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

Dzienniki drukują także apel prezydium Komitetu Centralnego Związku Zawodowego Kolejarzy w imieniu 3-ich milionów członków i prezydium Komitetu Centralnego Związku Zawodowego Robotników Gospodarstw Państwowych w imieniu 1.200 tysięcy pracowników sochozów, — wzywający do wzięcia czynnego udziału w pracach Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

Austria

WIEDEN (PAP) W całej Austrii odbywają się masowe zebrania, zorganizowane przez Związek Kobiet Demokratycznych. Na wszystkich zebraniach i wiecach kobiety dają wyraz swej woli walki wszystkimi siłami przeciwko podżegaczom wojennym.

Na liczących zebraniach, które odbyły się ostatnio we Francji w związku z organizacją Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju, mówcy podkreślali z naciskiem, że z inicjatywą zjednoczenia sił postępowych całego świata w obronie pokoju wystąpił Kongres Wroclawski.

Stwierdził to m. in. Maurice Thorez w mowie, wygłoszonej na wielkim zgromadzeniu w Paryżu.

BERLIN (PAP) Zarząd główny wolnych niemieckich związków zawodowych ogłosił, że weźmie udział w przygotowaniach do Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju oraz w pracach samego Kongresu.

Czechosłowacja

PRAGA (PAP) W dniu 14 bm. odbędzie się w Pradze wielka manifestacja pokojowa, w

Min. Radkiewicz dziękuje gen. Witoldowi za chlubną służbę

Warszawa (PAP). W związku z wyborem gen. Józwiaka - Witolda przez Sejm Ustawodawczy R. P. na stanowisko prezesa NIK i ustąpieniem ze stanowiska komendanta głównego Milicji Obywatelskiej — minister Radkiewicz wystosował do gen. Witolda pismo z podziękowaniem za chlubnie spełnioną pracę w służbie dla Polski Ludowej.

Min. Świątkowski u prezidenta Gottwalda

PRAGA (PAP). Prezydent Republiki Czechosłowackiej — Klement Gottwald przyjął w piątek bawiącego obecnie w Pradze ministra dr. Świątkowskiego, któremu towarzyszył: ambasador R. P. Leonard Boriewicz i minister sprawiedliwości dr. Cenička.

Zołnierz radziecki: Bardzo licha konstrukcja, te bloki

Przyjęcie w ambasadzie RP w Moskwie na cześć polskiej delegacji oświatowej

MOSKWA (PAP). — Z okazji pobytu w Moskwie delegacji polskich pracowników nauki i oświaty pod kierownictwem ministra Stanisława Skrzyszewskiego, ambasador R. P. w Moskwie Marian Naszkowski wydał dnia 10 bm. przyjęcie, na którym by-

li obecni oprócz członków delegacji polskiej, członkowie rządu RSRR oraz przedstawiciele świata naukowego, literackiego i artystycznego, m. in. członek Akademii Nauk prof. Tarle, znakomity pisarz Erenburg i reżyserzy O-brazcow i Bersieniew.

Apel intelektualistów

poruszył masy postępowe świata

ZSRR

MOSKWA. — Wszystkie dzienniki drukują oświadczenie prezydium Antyfaszystowskiego Komitetu Kobiet Radzieckich, w którym kobiety radzieckie wyrażają pragnienie wzięcia udziału w pracach Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

Dzienniki drukują także apel prezydium Komitetu Centralnego Związku Zawodowego Kolejarzy w imieniu 3-ich milionów członków i prezydium Komitetu Centralnego Związku Zawodowego Robotników Gospodarstw Państwowych w imieniu 1.200 tysięcy pracowników sochozów, — wzywający do wzięcia czynnego udziału w pracach Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

Austria

WIEDEN (PAP) W całej Austrii odbywają się masowe zebrania, zorganizowane przez Związek Kobiet Demokratycznych. Na wszystkich zebraniach i wiecach kobiety dają wyraz swej woli walki wszystkimi siłami przeciwko podżegaczom wojennym.

Niemcy

BERLIN (PAP) Zarząd główny wolnych niemieckich związków zawodowych ogłosił, że weźmie udział w przygotowaniach do Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju oraz w pracach samego Kongresu.

Czechosłowacja

PRAGA (PAP) W dniu 14 bm. odbędzie się w Pradze wielka manifestacja pokojowa, w

Min. Radkiewicz dziękuje gen. Witoldowi za chlubną służbę

Warszawa (PAP). W związku z wyborem gen. Józwiaka - Witolda przez Sejm Ustawodawczy R. P. na stanowisko prezesa NIK i ustąpieniem ze stanowiska komendanta głównego Milicji Obywatelskiej — minister Radkiewicz wystosował do gen. Witolda pismo z podziękowaniem za chlubnie spełnioną pracę w służbie dla Polski Ludowej.

Min. Świątkowski u prezidenta Gottwalda

PRAGA (PAP). Prezydent Republiki Czechosłowackiej — Klement Gottwald przyjął w piątek bawiącego obecnie w Pradze ministra dr. Świątkowskiego, któremu towarzyszył: ambasador R. P. Leonard Boriewicz i minister sprawiedliwości dr. Cenička.

Pierwsi doktoranci honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego

Jutro, dnia 13 marca o godz. 11 odbędzie się w auli łódzkiej Alma Mater uroczyste wręczenie pierwszych trzech doktoratów honoris causa.

Trzema pierwszymi doktorantami Uniwersytetu Łódzkiego są:

znakomity francuski uczyony, laureat nagrody Nobla — Fr. Joliot-Curie,

długoletni przyjaciel Polski, prezes Tow. im. Tadeusza Kościuszki w Szwajcarii, otaczający specjalną opieką Uniwersy-

tet Łódzki — dr Alfred Schmid-Respinger i

znakomity poeta polski, urodzony w Łodzi — Julian Tuwim.

Pismo podpisał: Przewodniczący KCZZ — Edward Ochab i sekretarz generalny KCZZ Tadeusz Cwik

Wydajemy wielką bitwę ciemnocie

Nie będzie w Polsce analfabetów!

Jasna droga lepszej przyszłości — stanie otworem przed wszystkimi ludźmi pracy

W pierwszym okresie wojennym wysiłki nasze zmierzały do likwidacji niszczycielskich skutków wojny. Wykonaniu tego zadania poświęciliśmy cały nasz trud i energię, uzyskując wspaniałe wyniki dzięki temu, że odpowiedzialność za losy narodu wzięli na siebie szerokie masy ludu pracującego, który uwolnił się z ucisku kapitalistycznego i wystąpił w nowych warunkach społecznych i ekonomicznych, jako czynnik decydujący o przyszłości naszego kraju.

W ten sposób zostały stworzone możliwości dla rozwoju gospodarczego i kulturalnego, jakich nigdy przedtem naród polski nie posiadał. W opar-

ciu o te możliwości sięgamy dziś do ambitnego zadania zlikwidowania wiekowego zafobania ekonomicznego i kulturalnego, w jakim naród nasz utrzymywany był przez rządy szlachty i burżuazji.

W tym smutnym spadku po zostawionym nam przez rządy wyzyskiwaczy poważne miejsce zajmuje analfabetyzm. Ciemnota części mas była w Polsce przedwojennej warunkiem umożliwiającej wyzysk pracy ludzkiej i ucisk ludu pracującego przez klasy posiadające. Był więc analfabetyzm świadomością tolerowaną. W 1931 r. mieliśmy w Polsce z górą 6,5 miliona analfabetów.

Rząd Ludowy od pierwszych dni objęcia władzy przystąpił do likwidacji tego stanu rzeczy. Wielokrotnie wzrosły wydatki w Polsce Ludowej na oświatę i kulturę, pomnożyła się liczba szkół dla dorosłych i wzrosło czytelnictwo w Polsce. Lecz dopiero w 1949 r. dojrzały wszystkie warunki, pozwalające realnie zająć się całkowitą likwidacją analfabetyzmu w Polsce.

Rząd przedłożył Sejmowi projekt ustawy o zwalczaniu analfabetyzmu. Ustawa przewiduje mobilizację do walki z analfabetyzmem poważnego aparatu państwowego — szkoleniową, administracyjną i władz wojskowych. Równocześnie na kreśla ona ramy dla wielkiej akcji społecznej, do której

wprężnięte zostaną partie polityczne, związki zawodowe, zakłady pracy, organizacje społeczne i wszyscy ludzie do brej woli; którzy zechcą przy czynić się do likwidacji tej kłeski społecznej u nas.

Nowa ustawa przewiduje rejestrację analfabetów, powołuje Pełnomocnika Rządu do tych spraw i Główną Radę Społeczną, ustala zadania aparatu administracyjnego i społecznego na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym — aparatu, który zajmie się zorganizowaniem uczenia wszystkich nie umiejących pisać i czytać, bez względu na ich wiek.

Akcja zwalczania analfabetyzmu ma ogromne znaczenie moralne i polityczne. Jest ona przejawem głębokiej troski państwa ludowego o człowieka, jest wyrazem dbałości o to, by nie było w Polsce ludzi, do których kultura nie będzie miała dostępu.

Likwidacja analfabetyzmu wymaga będzie wielkich wysiłków organizacyjnych i finansowych. Rząd nasz i naród nie cofają się przed tymi wysiłkami. Podejmiemy tę pracę i doprowadzimy ją do końca. Nie będzie w Polsce analfabetów!

Z analfabetami nie buduje się socjalizmu i nie można tworzyć postępu, ani rozwijać dobrobytu gospodarczego kraju. Wydajemy wielką bitwę ciemnocie, aby jasna droga lepszej przyszłości stanęła otworem przed wszystkimi ludźmi pracy w Polsce Ludowej.

To i o wo „Przeszkolenie ideologiczne”

Amerkańscy podlegacze wojenni — w ramach ogólnego programu awanturniczych przygotowań — zajęli się ostatnio t.zw. przeszkoleniem ideologicznym armii U.S.A. W tym celu powołano do życia przy dowództwie sił zbrojnych specjalny wydział, który rozpoczął swą działalność od USU-NIĘCIA Z BIBLIOTEK WOJSKOWYCH WSZEŁKICH KSIĄŻEK I BROSZUR O TREŚCI ANTYFASZYSTOWSKIEJ. Nielaska inkwizytorów objęła również... zbiór przemówień prez. Roosevelta na temat współpracy amerykańsko-radzieckiej w czasie wojny i pokoju.

Oczywiście, działalność kierowników „przeszkolenia ideologicznego” nie ogranicza się do usuwania z bibliotek wojskowych księzek dziś rzekomo już „nieaktualnych”, czy nawet — „szkodliwych”. Chodzi nie tylko o książki, lecz i o ludzi. Dlatego też w ciągu ostatnich miesięcy zwolniono z szeregów armii ok. 1000 „nieprawomyślnych” oficerów, żołnierzy i urzędników; ponadto — kilkudziesięciu uczniów, pracujących w centralnym laboratorium atomowym w Oak Ridge pociągnięto do odpowiedzialności za nie dość „lojalne” poglądy.

Jak widzimy, w łonie armii U.S.A. i wyłącznie „na wojskowe potrzeby” działa gorliwie instytucja, pokrewna duchem słynnej „Komisji do badania działalności antyamerykańskiej”. Ta instytucja, kierująca „przeszkoleniem ideologicznym” wydała też szereg DRAKONSKICH INSTRUKCYJ I PRZEPISÓW dla żołnierzy specjalnych rodzajów broni oraz pracowników pełnych instytucji wojskowych, pragnąc zakazami i nakazami ukryć przed społeczeństwem amerykańskim zbrodniczą produkcję bomb atomowych i nie mniej zbrodnicze „badania naukowe” nad innymi środkami masowego zniszczenia. Poza tym, zarządzenia, o których tu piszemy, mają na celu wytworzenie w armii amerykańskiej hysterii antykomunistycznej.

Aczkolwiek tropiciele i ścisłociele z wydziału „przeszkoleniowego” działają — jak powiedzieliśmy, nader gorliwie, nie dalibyśmy jednak nawet trzech groszy za to czy rezultaty okażą się w tym wypadku współmierne z intensywnością zabiegów i wysiłków. — B. D.

Konferencja Dzielnicy Widzewskiej nakreśliła nowe plany pracy

Jeśli konferencja partyjna nie tylko wybiera nowe władze komitetu, lecz opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, na krytycznym naświetleniu — błędów i osiągnięć — wytycza plan pracy na przyszły okres, o takiej konferencji możemy powiedzieć, że spełniła swoje zadanie.

Taka była właśnie ostatnia konferencja dzielnicowa na Widzewie, 35 mówców, którzy zabrali głos po referacie politycznym tow. Uzdzińskiego i sprawozdaniu z pracy Komitetu Dzielnicowego I-go sekretarza, tow. Wypycha, poruszyło nieomal wszystkie najbardziej aktualne zagadnienia.

Na czoło spraw wysunęły się zadania, związane z akcją przedterminowego wykonania planu trzyletniego oraz akcją oszczędnościową. Wypowiedzi delegatów z „Wimy” świadczyły o tym, że towarzysze zdają sobie sprawę, gdzie teży źródło dotychczasowych niedociągnięć w produkcji swego zakładu. Słusznie podkreślił tow. Pawełczyk, dyrektor PZPB nr 5, że dla wykonania planu i osiągnięcia poważnych wyników w akcji oszczędnościowej konieczne jest ściśle związanie się z dyrekcją, Komitetu Partyjnego i Rady Zakładowej, z całą załogą fabryczną.

Tow. Kotarski z PZPB nr 16 zauważył, że już nazajutrz po walnym zebraniu wszystkich pracowników widać było rezultaty w akcji oszczędnościowej. Mniej było rozrzucanych odpadków na sali, punktualniejsze było przybywanie do pracy, większa oszczędność węgla i energii świetlnej. Duża odpowiedzialność za wyniki pracy — mówiła tow. Gasińska z „Wimy” — spoczywa na personalu technicznym. Majstrowie muszą zdawać sobie sprawę z odpowiedzialności za stan i wydajność pracy powierzonych sobie maszyn. Zaniedbanie przez niektórych majstrów warsztatu przynosi nie tylko krzywdę tej czy innej partycie czy tkaczce której zarobek zostaje obniżony, lecz i zmniejszenie wydajności, zmniejszenie produkcji, co naraża na straty państwo. Z takim niewłaściwym stosunkiem majstrów i personalu technicznego do swych obowiązków należy walczyć.

Tow. Zebrowski, sekretarz Komitetu Łódzkiego PZPR, przez strażalnicę przed zakreśleniem zbyt łatwych oportunistycznych planów oszczędnościowych, które nie tylko nie przynoszą pożądanego rezultatu, lecz rozkładają ogólną atmosferę bojowości w fabryce.

Wzwanie do współzawodnictwa w dziedzinie oszczędzania, rzucane przez towarzyszy z „Wimy” i tow. Krulasa z PZPB nr 21, oraz innych towarzyszy świadczyło o tym, że ta atmosfera bojowości istnieje i że przy właściwej organizacji pracy zaktywizowaniu całej or-

ganizacji partyjnej i zainteresowaniu sprawą oszczędnościowej załogi fabrycznej napewno da rezultaty.

Jest inna dziedzina, w której Widzew może się poszczycić ładnymi osiągnięciami: rozwój i coraz lepsza praca organizacyjna ZMP. O tych osiągnięciach i przodownictwie Dzielnicy w akcji umasowienia ZMP mówił przewodniczący Dzielnicy ZMP tow. Budzyński. Lecz i tu nowo wybrany Komitet Dzielnicowy PZPR będzie miał jeszcze dużo do zdziałania. Trzeba, by wszyscy młodzi członkowie Partii byli członkami ZMP. Jako bardziej doświadczeni i lepiej wyrobieni ideologicznie będą pomocni w pracach kół ZMP-owskich. Trzeba wprowadzić delegatów młodzieżowych do komitetów współzawodnictwa oraz oszczędności. Trzeba pobudzić ambicje młodzieży i zwiększyć jej zainteresowanie dla aktualnych zagadnień gospodarczych.

A jeśli wspomnieliśmy już o zadaniach, jakie stoją przed no wym Komitetem nie sposób pominąć sprawy szkolenia partyjnego. Mówiło się o nim dużo, ale przeważnie mówili prelegenci.

— Czy można być świadomym partyjniakiem i pożytecznym pracowcą, skoro brak jest podstawowych wiadomości z zakresu ideologii? — pyta tow. Kuchler, z fabryki „Azbestu”. Szkoleniem należy objąć w pierwszym rzędzie cały aktyw partyjny, jednak komitety fabryczne nie przywiązywały do tychczas dostatecznej wagi do tych spraw.

Tow. Czajkowski, prelegent z „WIFAMY” mówił o tym, że na partyjniakach leży w pierwszym rzędzie obowiązek zwalczania plotki reakcyjnej. Lecz i tu podstawowym warunkiem jest świadomość polityczna, którą zdobyć można tylko przez przeszkolenie.

Wiele jeszcze zagadnień poruszyli delegaci w szerokiej dyskusji. Przedstawiciel koła wiejskiego tow. Klupa, mówił o konieczności zorganizowania ścisłej łączności pomiędzy miastem a wsią. Tow. Patorowa poruszyła zagadnienie pracy

wśród kobiet. Zagadnienie aktywizowania komitetów spółdzielczych zostało szeroko rozwinięte przez tow. Woźnickiego.

Ze wszystkich tych wypowiedzi wynikało wiele praktycznych wskazówek, mających na celu usprawnienie pracy organizacji partyjnej na Widzewie, na tym Czerwonym Widzewie, który ma tak piękne tradycje walki o wyzwolenie, a musi mieć równie piękne osiągnięcia w dziedzinie twórczej pracy. Schabowska.

Nasi korespondenci fabryczni piszą

98 procent „primy” — piękny sukces „Wólczanki” Z doświadczeń organizacji partyjnej zakładów

Niedyskretne pytania pod adresem dyrekcji

Dwa ostatnie miesiące pracy „Wólczanki” zostały zamknięte dodatnimi wynikami na odcinku wykonania ilościowo-asortymentowego oraz jakościowego planu produkcji. Stało się to w dużym stopniu dzięki wysiłkom organizacji partyjnej PZPR.

Zaraz po Kongresie przeprowadzono wybory nowego Komitetu Fabrycznego, złożonego z członków obu połączonych Partii. Zniknęły wszelkie niedomówienia i towarzysze PZPR-owcy mocno wzięli się do pracy, wyszli naprzeciw trudnościom, by je pokonywać kolejno.

Poprzednio nie było ścisłej współpracy między dyrekcją zakładów, organizacją partyjną i Radą Zakładową. Odbiło się to na produkcji i na zarobkach. Kiedy słuszną linią aktywu partyjnego została przeprowadzona, kiedy nastąpiła zmiana na stanowiskach kierownictwa technicznego, można było przystąpić do zreorganizowania systemu pracy. Dało się więc przeprowadzić cały szereg zmian, które przyniosły wzmocnienie dyscypliny pracy, poprawę produkcji i jej jakości, wzrost zarobków robotnika.

Zmienił się nawet wygląd fabryki, odremontowano sale produkcyjne i klatki schodowe. Estetyczny wygląd fabryki, jej wnętrza nie jest, jak się okazuje, bez znaczenia dla produkcji. Jeszcze mamy w

tej dziedzinie sporo do zrobienia i zrobimy to. W ładnym, schludnym, czystym pomieszczeniu lepiej się pracuje.

Organizacja fabryczna wraz z dyrekcją i Radą Zakładową wszystkie zagadnienia fabryczne obecnie opracowują kolektywnie.

Pierwszym naszym zadaniem było właściwie i dokładnie wytłumaczyć robotnikom sens nowej umowy zbiorowej, aby jej założenia rozumiał każdy pracownik. Tak też się stało. Najbardziej zadowolone z nowej umowy okazały się nasze maszyniści.

Równocześnie z tą akcją za ostrzyliśmy walkę o jakość naszej produkcji. Każda towarzysza i każdy towarzysz odpowiedzialny jest za jakość produkcji na swoim odcinku. „Musimy dawać towaru dużo, w dobrym gatunku i tanio” — stało się naszym przykazaniem.

W początku stycznia przystąpiliśmy do organizacji zespołowej współzawodnictwa pracy. 9 taśmowych zespołów walczy z powodzeniem o jakość i ilość produkcji, a w każdym takim zespole jest około 50 osób. Z zespołami „dorosłymi” współzawodniczy w ogólnym wysiłku grupa młodzieżowa. Są to młodzieżowki, które tutaj przy zakładach ukończyły kurs szwaczek motorych. Dzięki współzawodnictwu taśmowemu z drugiego i trzeciego gatunku surowca

produkuje się białinę pierwszej jakości, — „Prima” w „Wólczance” przekracza 98 proc. całej produkcji. Cała ta akcja współzawodnictwa zainicjowana przez organizację partyjną, znajduje się pod ścisłą jej opieką i kontrolą.

— Gdyby jeszcze było u nas oświetlenie specjalne, rzucające światło na główki maszyn, jeszcze wyższy byłby procent „primy” — mówią robotnice.

O te właśnie lampki przy maszynach walczy teraz i Komitet Fabryczny i Rada Zakładowa i Dyrekcja „Wólczanki”. Mamy nadzieję, że i to także uda się im osiągnąć tak, jak udało się nam przekroczyć plan produkcyjny. Lampki takie wpłyną również na zaoszczędzenie kosztów produkcji — można będzie skasować górne lampy, zużywające więcej energii elektrycznej.

„Wólczanka” ma już swój plan oszczędnościowy na rok bieżący, ułożony również wspólnie przez dyrekcję, organizację partyjną i Radę Zakładową. Plan ten przewiduje oszczędność 9 milionów 240 tysięcy złotych na kosztach materiałów na ogólne cele produkcji, na zużyciu nici i na guzikach przy jednoczesnym podniesieniu ilości, jakości oraz przy mniejszej ilości personalu.

Przewidziana w planie oszczędnościowym wydajność na robotnikogodzinę na rok bieżący wynosi 0,42 sztuk. Ten sam wskaźnik w roku 1947 wyrażał się cyfrą 0,29 sztuk, a w roku ubiegłym — 0,40. Jednak już w pierwszych dwóch miesiącach tego roku styczniu i lutym osiągnięta wydajność wynosiła 0,46 sztuk.

Wiemy, że źródłem naszego dobrobytu jest praca. Wierząc w słusność tego i patrząc spokojnie w przyszłość, pracować będziemy jeszcze usilniej, by osiągnąć coraz lepsze wyniki.

A. Saar korespondent fabryczny „Głosu” z „Wólczanki”

Od Redakcji: Doceniamy w pełni wysiłki „Wólczanki” i jej osiągnięcia. Dziwna natomiast wydaje się nam prze-

widziana w planie oszczędnościowym wydajność pracy na robotnikogodzinę w roku bieżącym. Czy cyfra 0,42 jest słuszną w zestawieniu z faktem, że w styczniu i w lutym bieżącego roku fabryka osiągnęła wydajność 0,46 sztuk? Czy wyjaśnić to obniżeniem lotu? Czy styczniowych i lutychowych zdobyczy nie można utrwalić i pogłębić? Czy takie planowanie nie należy określić jako, powiedzmy delikatnie, tchórzliwe, jeśli nie oportunistyczne?

Bylibyśmy radzi, gdyby towarzysze z dyrekcji „Wólczanki” zechcieli nam wyjaśnić, czym tłumacza swą niewiarę w twórcze siły załogi swej fabryki, która ma przecież tak piękne zwycięstwo za sobą?

Usunąć źródło pożarów

Na naszym oddziale „Toga”, przy ul. Mackiewicz 5, znajduje się kilkumetrowy blaszany komin, który spędza sen z oczu okolicznym mieszkańcom. Prawdopodobnie przez zepsułanie się węgla w kominie tym gromadzą się wielkie ilości sadzy i od czasu do czasu wybuchają one całymi kłębami, rozrzucone do czerwoności.

W pobliżu „Togi” i pod jej murami znajdują się domki, zamieszkałe przez robotników. Paląca się sadza spada ciągle na dachy. Pół biedy, jeśli stanie się to w biały dzień — zawsze ktoś zauważy niebezpieczeństwo i zapobiegnie mu. Ale kiedy taki wypadek zdarzy się w nocy...

W bieżącym roku było już trzy wypadki pożarów i to właśnie w późnych godzinach. Za każdym razem musiała interweniować nasza Straż Pożarna.

Okoliczni mieszkańcy już niejednokrotnie zwracali się do dyrekcji z prośbą o zabezpieczenie komin. Jak dotychczas nie się w tym kierunku nie robi, choć nie wymaga to specjalnego wysiłku. Moim zdaniem wystarczy siatka ochronna.

St. Bocheński.

Kino aktualności Pod znakiem PKF

PKF nr 11 „MARSZAŁEK ROKOSSOWSKI W WARSZAWIE” wydanie specj. PKF — „GENERAL ZARUSKI” — realizacja: St. Modzeński, zdjęcia: Sergiusz Sprudina, produkcja: PKF — „ZORZA POLARNA”, realizacja P. W. Kauszancew, prod.: Wytw. Filmów Popul.-Naukowych w Leningradzie (1946 r.).

Najnowszy program kina aktualności tym razem posiada wreszcie zdecydowany charakter... aktualnościowy. Z czterech pozycji — trzy są bowiem produkcjami Polskiej Kroniki Filmowej, przynosząc materiał dotyczący bieżących wydarzeń i zagadnień.

Prócz ostatniego numeru kroniki i przeglądu filmowego z pobytu w stolicy marszałka Ro-

koszowskiego, z okazji uroczystości 31 rocznicy powstania Armii Czerwonej — oglądamy reportaż z kursu instruktorów morskich Służby Polskiej, przechodzących przeszkolenie na jachcie „General Zaruski”. Fotograficzny temat — rejs żaglowca — został z dużym wyuczuciem kompozycji utrwalony na taśmie filmowej przez operatora Sprudina.

W uzupełnieniu programu wyświetlana radziecka krótkometrażówka oświatowa o zorzy polarnej może być wzorem realizacji tego typu filmów. Interesujący i żywo opracowany wykład objaśniający przyczyny powstawania zjawisk zorzy, zilustrowany został szeregiem pomysłów rysunków i diagramów. Jeśli zwrócimy uwagę, iż wszystkie zdjęcia wspaniałych efektów świetlnych zorzy, uzyskano w sposób sztuczny — pojmemy, jak wielkie możliwości otwierają się przed działem trickowym i rysunkowym w zastosowaniu do filmów szkolnych. ZEN.

Głos Kobiet

Prace i cele kobiet polskich Bilans osiągnięć ruchu kobiecego w Polsce

Międzynarodowy Dzień Kobiet uczczony został w całym kraju szeregami akademii i obchodów. We wszystkich placówkach pracy oraz większych skupiskach wiejskich i miejskich tego dnia kobiety manifestowały na rzecz utrzymania pokoju i budowania fundamentów socjalizmu w Polsce.

Tegoroczny Dzień Kobiet był zarazem okazją do zbilansowania dotychczasowych osiągnięć, ruchu kobiecego w Polsce i analizy jego istniejących braków. Dzisiaj państwo nasze obejmuje rozległą opieką kobietę pracującą i jej dziecko. Zakładane są liczne żłobki, przedszkola, stacje opieki, pralnie, warsztaty krawieckie itp. Wszystkie te instytucje mają na celu stworzyć kobiecie pracującej jak najlepsze warunki bytu i pracy zawodowej. Jednak ta praca zawodowa nie zawsze stała na w pełni zadowalającym poziomie. Łączymy się w ruchu wspólnym

wodnictwa, walczyliśmy o podniesienie ilości produkcji, często nie doceniając równorzędności znaczenia jakości wytworzonego towaru. Pamiętaliśmy o tym, by produkować — dużo, zapominaliśmy często o tym, by produkować — dobrze. Dzień 8 marca stanowi datę, która przyniesie niewątpliwie zdecydowany zwrot w postać organizacyjną i gospodarczą produkcji. W wieloletnich, składanych przez przodownice pracy, oraz ekonomicznych i społecznych fabryk, wysunęło nowe hasło — walczyć o jakość. Podnieśliśmy w naszych fa-

brykach procent „priny”, zmniejszamy procent sekundy, zlikwidujemy braki i złą produkcję.

Obok sprawy jakości w dniu 8 marca pracownice wszystkich zawodów wysunęły jako kardynalny swój obowiązek przestrzeganie zasad oszczędności. Postulaty te realizować będą zarówno kobiety robotnice, jak i pracownice biurowe oraz kobiety wszystkich innych zawodów. Oszczędność staje się obowiązkiem nie tylko kobiet „od warsztatu”, ale i tych wszystkich, w których ręku znalazły się postępniki bardziej odpowiedzialne, kierownicze.

Kobietom polskim nakreśliła drogę działania wice-

przewodnicząca Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet, tow. Pragierowa w przemówieniu, wygłoszonym na akademii Ligi Kobiet w Warszawie, mówiąc:

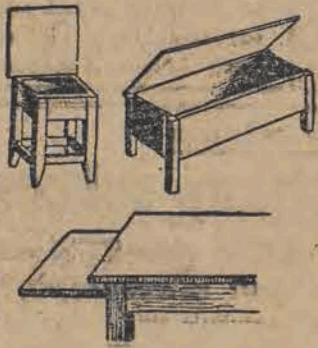
„Pragniemy powołać kobiety polskie do nieustannej troski o wzrost i jakość naszej produkcji. Pragniemy, aby wzięły one na swe barki obowiązki przedterminowego wykonania planu budowlanego Polski Ludowej, pragniemy, by kobiety polskie były hufcem, walącym pod hasłem: „nigdy więcej wojny”, w imię braterstwa wolnych narodów, w imię solidarności międzynarodowej.

Zwycięska armia ludowa po raz pierwszy w historii Chin — przyniosła kobietom chińskim wolność i ludzkie warunki.

Praktyczne sprzęty

Szczupłość naszych mieszkań wymaga wprowadzenia do nich najbardziej racjonalnie pomysłanych sprzętów, które nie zabierają dużo miejsca a równocześnie odpowiadają swemu przeznaczeniu. Oto rysunek na którym przedstawiony stół może być powiększony do pracy wysuwany lub też na podopórkach umieszczonym blatem. A oto wzór ławy, która równocześnie spełnia rolę schowka na ściereczki kuchenne, bieliznę stołową itp. Na uwagę zasługuje też model taboretu kuchennego, wyposażonego w schowanko na sztućki, szmaty, pastę do obuwia itp.

Chłopi polscy z wizytą u radzieckiej przodownicy pracy

W czasie wizyty chłopów polskich na Ukrainie jedna z grup wycieczkowych odwiedziła Praskową Angelinę — bohaterkę pracy ZSRR, posłankę do Rady Najwyższej, brigadierkę starobieszczańskiej stacji maszynowo-fraktorowej obwodu Stalińno. Angelina jest przodownicą pracy, laureatką premii stalinońskiej znaną szeroko nie tylko w swej ojczyźnie, ale i u nas w kraju.

Gości polskich przyjmowała Angelina u siebie w domu. Posiada ona piękny, wygodny, osmiopokojowy dom. Każdy z członków jej rodziny ma własny pokój, znajduje się tu również i pokój przyjęć z pianinem w gabinecie duży zbiór książek, gdyż Angelina czyta dużo i kształci się.

Słynna przodownica pracy opowiadała członkom wycieczki o sobie i o swej rodzinie. Ojciec jej był żołnierzem. Po Rewolucji Listopadowej cała jej

rodzina uzyskała możliwość normalnego życia.

— Nie tylko ja, ale i wszyscy moi bliscy — opowiada Angelina — cały swój wysiłek i pracę oddaję na to, by w naszej ojczyźnie działo się jak najlepiej. Dowodem tego jest liczba 60 odznaczeń (orderów i medali), które moi najbliżsi otrzymali za zasługi, położone dla rozwoju radzieckiego rolnictwa. Praskowa Angelina nie tylko oddaje pracy wysiłek swych mięśni i mózgu, ale równocześnie dzieli się z towarzyszami pracy swymi doświadczeniami w artykułach pisanych do gazet i czasopism, wydanej przez siebie książce p. t. „Ludzie pól kółkowskich”. Wizyta u Angeliny pozostawiła na gościach polskich niezatarte wrażenie. Przyszli oni podzielić się po powrocie do kraju swymi wrażeniami, gdyż są one jeszcze jednym dowodem szczęśliwego i dostojnego życia kółkowskich radzieckich.

Zdobycze kobiet albańskich

Albania do wojny była dla nas krajem dość egzotycznym. Wiedzieliśmy o nim jedno, że kobiety Albanii żyły w półnie wolności, w wielkiej ciemności i zacofaniu. Istniejąca od 4 lat w tym kraju władza ludowa zrobiła wszystko, ażeby zmienić ten stan rzeczy, wynikły z panujących tu przed wojną stosunków feudalnych. Zapewniono kobietom równą prawą z mężczyznami, otwierając im drogę do czynnego udziału w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym. Dzisiaj już 6 kobiet posiada mandaty do zgromadzenia narodowego. Ponad 1000 kobiet znalazło, się we władzach lokalnych i miejskich Rad Narodowych. 1600 kobiet pracuje w aparacie państwowym przy czym w 1/3 z nich zajmują

już nawet odpowiedzialne stanowiska. Dawnymi czasy nauka dla kobiet albańskich była niedostępna. Dzisiaj szkolnictwo powszechne objęło wszystkie dzieci w wieku szkolnym. Obecnie wiele dziewcząt albańskich spotykamy już w szkołach II stopnia, a setki ich kształcą się do zawodów technicznych, lekarskich itp.

Ażeby zwalczyć ciemnotę stworzono sieć kursów, na których niepiśmienne kobiety uczą się czytać i pisać. W ten sposób w ciągu 4 lat 52 tys. kobiet nabydzie podstawową wiadomości. Państwo opiekuje się kobietami, okazuje im wszelką pomoc aby umożliwić jeszcze większy udział w życiu politycznym i społecznym kra-

dycent republiki. W dniu 8 marca odbyły się liczne kobiece wiece w zakładach fabrycznych i na stadionach sportowych. Wzięli w nich udział przedstawiciele węgierskiej partii pracujących, Związków Zawodowych, organizacji społecznych i demokratycznego związku kobiet węgierskich. Wszystkie manifestacje miały przebieg uroczysty.

Równie uroczysto przebiegały obchody Międzynarodowego Dnia Kobiet w innych krajach Europy: w Austrii, we Włoszech, Holandii, Albanii, Rumunii.

We Francji Dzień Kobiet obchodzony był pod hasłem

zjednoczenia wszystkich kobiet w obronie pokoju. Odbyły się liczne wiece i manifestacje, z udziałem setek tysięcy kobiet francuskich. W Paryżu w wielkim wiecu, zwołanym na stadionie Buffalo, uczestniczyło 50 tysięcy kobiet. 20 tysięcy kobiet manifestowało w porcie La Rochelle. 15 tysięcy w Nicei, 12 tysięcy w Lyonie, 15 tysięcy w Marsylii, 7 tysięcy w Grenoble, 7 tysięcy w Montpellier. W ośrodkach górniczych w manifestacjach wzięli udział obok tysięcy kobiet — ich mężowie i synowie górnicy.

Na Węgrzech Międzynarodowy Dzień Kobiet otworzył przemówieniem radiowym pre-

zzydent republiki. W dniu 8 marca odbyły się liczne kobiece wiece w zakładach fabrycznych i na stadionach sportowych. Wzięli w nich udział przedstawiciele węgierskiej partii pracujących, Związków Zawodowych, organizacji społecznych i demokratycznego związku kobiet węgierskich. Wszystkie manifestacje miały przebieg uroczysty.

Równie uroczysto przebiegały obchody Międzynarodowego Dnia Kobiet w innych krajach Europy: w Austrii, we Włoszech, Holandii, Albanii, Rumunii.

Kobiety Bułgarii w szeregach walczących o pokój i demokrację Jak pracuje Bułgarski Związek Kobiet

Ludowy Związek Kobiet w Bułgarii utworzony w roku 1945 z inicjatywy Frontu Patriotycznego przekształcił się w krótkim czasie w prawdziwą szkołę wychowania politycznego kobiet bułgarskich, przygotowując je do działalności społecznej, gospodarczej i kulturalnej. Wysiłek organizacji skierowany jest ku podniesieniu warunków życia kobiety bułgarskiej, roztoczeniu opieki nad matką i dzieckiem oraz odbudowie kraju i przyspieszeniu tempa budowy podstaw socjalizmu w tym kraju.

Ta działalność znajduje swe odbicie w realnej pracy. 25 tysięcy ochotniczych brigad kobiecych bierze udział przy budowie obiektów przemysłowych. W roku 1947 wypracowano 552 tysiące dniówek, w 1948 roku liczba ta została potrojona. Obecnie cała uwaga związku skupiona została na akcji propagandowej 5-letniego planu gospodarczego.

Ludowy Związek Kobiet Bułgarskich jest członkiem Międzynarodowej Demokratycznej Federacji Kobiet, toteż bierze ożywiony udział w walce prowadzonej przez kobiety całego

świata o pokój, demokrację i solidarność międzynarodową. Kobiety bułgarskie zabierają głos w obronie kobiet Hiszpanii, Grecji i innych krajów, cierpiących ucisk reakcji i faszystów. W bieżącym roku zorganizowano w całym kraju szeroką kampanię dla poparcia wniosku delegacji radzieckiej w ONZ zmierzających do zmniejszenia zbrojeń i liczebności armii 5-ciu wielkich państw oraz do zakazu stosowania broni atomowej. Zebrano ponad 200 tysięcy podpisów na uchwałonych w tej sprawie rezolucjach.

Jak się UBRAĆ

Dzisiaj podajemy naszym Czytelnikom wzory popołudniowego kosiuma, sukienki wizytowej

spotkały się z ogólnym uznaniem. Na pierwszym obrazku widzimy garsonkę, uszytą z tkaniny w poprzeczne paski. Zakłęt pozabawiony jest guzików a przewiązany w pasie szarfą.

Sukienka popołudniowa sporządzona jest z czarnej grubej tkaniny jedwabnej, wykończona jest kłozową krajają kolnierz i białe wypustki rękawów.

Ubiór sportowy tak odpowiedni na narty lub ślizgawkę składa się ze swetra ozdobionego norweskim ścięciem, takich samych rękawic i beretku.

Sądymy, że załączone modele przypadną do gustu naszym polskim Czytelnikom.

Kronika Tomaszowa

KOMU WINSZUJEMY
Sobota, 12 marca
1949 r.
Dziś: Grzegorza

WAŻNIEJSZE TELEFONY
Straż Pożarna — 51
Milicja Obywatelska — 47
Dworzec Kolejowy — 4

ADRES REDAKCJI: R.S.W.
„Prasa“, Plac Kościuszki 16,
telef. 250, godziny przyjęć
10—12.

Akademia
z okazji Dnia Kobiet

Jutro o godz. 16-ej w sali Robotniczego Domu Kultury odbędzie się **CRKOZY STA AKADEMIA** zorganizowana przez Komitet Cechu Dnia Kobiet

Po części oficjalnej — bogaty program artystyczny w przygotowaniu zespołów świetlicowych.

Nasi korespondenci piszą

Do współzawodnictwa kulturalno-oświatowego wzywa PFFT Nr 2

W związku z zainicjowanym współzawodnictwem świetlicowym, w ramach Czytni Przedkongresowego Związku Zawodowych, Komisja Współzawodnictwa Świetlicowego, Komisja Kulturalno-Oświatowa oraz kierownictwo świetlicy przy Państwowej Fabryce Filców Technicznych Nr 2 w Tomaszowie wezwało do współzawodnictwa Komisję Kulturalno-Oświatową oraz kierownictwo świetlicy Państwowych Zakładów Przemysłu Welnianego Nr 27.

W tych dniach przedstawicielem obu zakładów odbędzie się posiedzenie, na którym podpisana zostanie umowa o współzawodnictwie i omówione wszelkie szczegóły. Korespondent z PFFT Nr 2 J. Fajara.

Panowie, wyjdźcie z za biurka

Zabawa w korespondencję
kosztem PZPW Nr 27 w Tomaszowie

Przeglądamy plik akt, dotyczących jednej, napozór prostej i łatwej do załatwienia sprawy. Przeglądamy od pisy korespondencji i odpowiedzi na listy, które pisane są raz do Okręgowego Urzędu Likwidacyjnego, raz do Dyrekcji Przemysłu Welnianego. Oto tylko ich drobna część 16. XI. 48 r. — pismo do OUL, 16. XII. 48 r. — znów do OUL-u, 19. XII. — znów, 31. I. 49. r. — pismo z Urzędu Likwidacyjnego, 3. II. — do Dyrekcji Branżowej, 11 lutego — z Dyrekcji Branżowej, 21. II — do OUL-u, 25. II — znów do Dyrekcji Branżowej.

Ale to jest tylko część korespondencji, bo pierwszy list w tej sprawie wysłano 15 listopada 1947 r., a więc przed 16-tu miesiącami, nie zliczyć zaś w ciągu tego okresu czasu telefonów międzyinstansyjnych, wyjazdów do Łodzi, interwencji, przynależań i przypominań.

Co to za tak „trudna“ sprawa?...

W roku 1947, w czasie likwidacji Tomaszowskiego Zjednoczenia Przemysłu Welnianego — dyrekcja PZPW Nr 27 nabyła od likwidatury Zjednoczenia przyczepkę do samochodu ciężarowego. Zapłacono za nią 40.000 zł. (na planach jest rachunek), przeprowadzono generalny

Odbyte w ostatnich dniach plenarne posiedzenie Powiatowej Rady Związków Zawodowych poświęcone było omówieniu zagadnień Światowej Federacji Związków Zawodowych, sprawozdaniom zarządów poszczególnych oddziałów, omówieniu spraw ubezpieczeń społecznych i zagadnieniom organizacyjnym.

I trzeba uczciwie stwierdzić, że przebieg zebrania i dyskusji dał wyraźny dowód, że w pracach Związków Zawodowych sytuacja zmieniła się na lepsze.

JAK TO BYŁO KIEDYS

Jeśli przypomnimy podobne posiedzenia sprzed pół roku, to stwierdzimy, iż wtedy ponad wszystko wysuwane były błaczki osobiste, że na takim zebraniu uczestnicy podnosili sprawy własne, które dotyczyły tylko ich samych lub ich najbliższych.

Sprawy indywidualne przesłaniały działaczom związkowym perspektywy dobra ogólnego, w sprawach drobnych i małostkowych gubiono właściwy styl pracy i drogę, po jakiej działacz związkowy winien kroczyć.

Szukano wyjścia z tej sytuacji. Instruktorzy OK ZZ, Partii, bardziej świadomi aktywiści — próbowali przełamać ten impas, w jakim robota związkowa na terenie Tomaszowa się znalazła. Robota jednak w dalszym ciągu szła opornie, a przyczyna była jedna i prosta.

KONGRES WSKAZAŁ DROGĘ

Wskazał ją wyraźnie Kongres Zjednoczonej Partii Robotniczej, który stwierdził, że aktyw związkowy w swej poważnej części zatracił kontakt z masami, odizolował się od rzesz robotniczych. Chciał, by masę podążyła za nim, a nie za sobą, że zatracona została łączność między kierownictwem a masami.

A masy mają w sobie inicjatywę twórczą, rozumieją doskonale problematykę obecnego etapu, trzeba tylko te inicjatywy wyzwolić i pokierować nią.

Związkowcy Tomaszowa, a przynajmniej ołbrzymia ich część — dobrze zrozumiała zalecenia Kongresu. Po trafiono nawiązać kontakt z masami, oduczono się pamiętania o sprawach własnych, przesłaniających perspektywę właściwej pracy związkowej.

JEST JUŻ PRAWIE DOBRZE

Toteż tak dyskusja, jak i sprawozdania Zarządów, nie obracały się wokół spraw małych.

W wypowiedziach towarzyszy była troska, ale nie tylko troska, lecz i konkretne wnioski i wskazania, jak robić i co robić, by wykonać przedterminowo plan

trzyletni, by wciągnąć do ruchu współzawodnictwa najszersze masy, konsekwentnie realizować plan oszczędnościowy.

W dyskusji nad referatem tow. Kołodziejczyka nie ograniczono się tylko do wykazywania niedomogów Ubezpieczalni Społecznej, ale gwarantowano pomoc w obsłudze chorych i zwalczaniu symulantów.

Zarząd ZNP, który dość słabo był kiedyś powiązany z ruchem zawodowym — dziś stworzył sekcję orlegeniczną, której członkowie obsługują zebrania fabryczne.

Słusznie tow. Protos podnosił sprawę robotników tartaku Konewka, którym do dziś nie wyrównano stawek według nowej umowy zbiorowej.

Słusznie również przedstawiciel Związku Pracowników Przemysłu Skórzanego zwrócił uwagę na zbyt małe kwalifikacje robotników i personelu tego działu, co odbiła się na realizacji nakreślonych planów.

Nie sposób poruszyć wsty sprawy i zagadnienia o statniego posiedzenia. Jeśli piszemy o nim — to po to, by wskazać na inną atmosferę, na inny styl pracy,

jakie związki zaczynają pracę i płacy robotnika. Ale równocześnie dbać muszą o produkcję, o wykonanie planów, o realizowanie założeń naszej socjalistycznej gospodarki. Będąc transmisją do mas — muszą być równocześnie szkołą socjalizmu dla szerokiej rzeszy robotniczych i pracowniczych.

CI, KÓRZY NIE NADAŻAJA

Oczywista, nie wszystko jeszcze jest zupełnie dobrze, są jeszcze pewne niedociągnięcia.

Złe się dzieje, że na posiedzeniach z reguły brak przedstawicieli Z.w. Zawodowego Pracowników Instytucji Społecznych i Związku Fryzjerów, że na ostatnim posiedzeniu nie było Zarządu Pracowników Poczekalni, przedstawicieli Rad Zakładowych, Ubezpieczalni Społecznej, Elekrowni i Przedsiębiorstwa Budowlanego „Regny“.

Sprawę tę władze Związku kowe muszą wziąć pod rozwagę, tak samo jak na to zagadnienie słusznie zwrócono uwagę na Miejskiej Konferencji PZPR.

T. D.

Co otrzymamy na bony tłuszczowe?

Zarząd Miejski podaje do wiadomości, że punkty rozdzielcze wydawać będą w II dekadzie marca br. posiadaczom bonów tłuszczowych: Kat. PR — 0,5 kg słoniny na kupon Nr 2; Kat. R — 0,25 kg margaryny na kupon Nr 5; Kat. RD — 0,25 kg margaryny na kupon Nr 5.

Wieczór świetli cowy u kolejarzy

Dziś o godzinie 18 w sali Związku Zawodowego Kolejarzy (dworzec kolejowy) odbędzie się wieczór świetlicowy, na który zaprasza się mieszkańców naszego miasta.

Impreza zorganizowana jest przez Komisję Kulturalno-Oświatową Kolejarzy w ramach tygodnia przyjaźni polsko-czechosłowackiej. Wstęp bezpłatny.

Wędrownka powoiewództwie ZGIERZ

W Zgierzu w najbliższym czasie mają być przeprowadzone przez Duński Czerwonny Krzyż masowe badania i szczepienia przeciwgruźlicze młodzieży szczepionką BCG. Szczepienia obejmą dzieci i młodzież zgierską w wieku od 1 do 18 lat. Akcją tą objętych będzie 7,050 dzieci.

Z życia ZMP

Zebranie Koła przy Liceum Handlowym

Na terenie Państwowego Gimnazjum i Liceum Handlowego odbyło się walne zebranie członków ZMP.

Zebranie zabrał przewodniczący Zarządu Szkolnego kol. Jędrzychowski Wiesław w obecności przedstawicieli Rady Pedagogicznej, SP i ZHP.

Celem zorganizowanego przez Zarząd Szkolny ZMP zebrania było omówienie uchwał Plenum ZMP Zarządu Głównego, przedyskutowanie dotychczasowych form pracy na terenie szkoły, omówienie stosunku młodzieży uczącej się, wysunięcie programu i konkretnych form pogodzenia pracy organizacyjnej z nauką. Podstawą dyskusji był zasadniczy referat kol. Kolczyńskiego oraz sprawozdanie przewodniczącego z dotychczasowej działalności Zarządu Szkolnego ZMP.

Zebranie udało się: wzięło w nim udział około 100 członków z wszystkich pięciu kół istniejących na terenie szkoły. Jednym z głównych tematów dyskusji była sprawa nauki ZMP-owców. Zagadnienie to znalazło

naletyty oddźwięk i nasunęło kilka konkretnych wniosków: Trzeba stawiać jako zasadnicze zadanie ZMP-owca naukę, trzeba brać naukę ja ko kryterium przy ocenie aktywisty. Koła winny czuć się nad poziomem nauki swych członków. Ważnym zagadnieniem, dyskutowanym na zebraniu, była praca nad podniesieniem poziomu nauki przez zorganizowanie samop. koleżeńskie. W dalszej dyskusji nad u-

chwalamy Plenum Zarządu Głównego ob. prof. Hurysz poruszyła zagadnienie oblicza ZHP przed 1939 r.

Reasumując wypowiedzi w dyskusji przedstawiciel Zarządu Miejskiego ZHP kol. Kolczyński podkreślił, że walka o naukę i zmianę oblicza ZHP jest jednym z naszych sztańdardowych i podstawowych zadań w 1949 r.

Zebranie zostało zakończone odśpiewaniem Hymnu SFMD.

Ze sportu

ZMP Tomaszów — mistrzem województwa

W Radomsku odbyły się wojewódzkie mistrzostwa ZMP w tenisie stołowym. Wielki sukces odniosła drużyna ZMP Tomaszów — zdobywając mistrzostwo województwa łódzkiego i puchar przechodni, ufundowany przez Zarząd Wojewódzki ZMP. Drużyna tomaszowska wystąpiła w składzie: Dziubałowski, Walendowski i Przybyła.

W mistrzostwach indywidualnych Dziubałowski Stanisław zajął II miejsce na 10-ciu startujących, najlepszych zawodników województwa.

Ze względu na zwycięstwo drużynomu zespół tomaszowski zakwalifikował się do dalszych międzywojewódzkich rozgrywek o mistrzostwo Polski ZMP.

Klub Sportowy ZMP „Tomaszowianka“ organizuje w dniach 12 i 13 bm II-ego turnieju tenisa stołowego o Główną Nagrodę Przechodnią ZMP.

Nagroda (puchar) przechodzi na własność klubu (zespołu) po 3-krotnym, nie koniecznie kolejnym zwycięstwie.

Początek turnieju dziś, dnia 12.3. br. o godz. 17-ej w lokalu ZMP, ul. Ochotników Wojennych. W dniu 13.3. br. o godz. 12-ej.

Termin zgłoszeń unywa z dniem 12.3. godz. 13.

Wpisowe wynosi zł 200 od zawodnika. Zawody rozgrywane będą piłkami organizatorów. Dalsze szczegóły w regulaminie turnieju.

Nadmieniamy, że I-szy turniej rozegrany został w r. 1947 i zakończył się wysokim zwycięstwem drużyny OMTUR, która tym samym zdobyła puchar po raz pierwszy.

Spółdzielcy

wybierają Komitety sklepowe

Jutro odbędzie się w świetlicy spółdzielczej przy ul. Zgorzelickiej 34, ogólne zebranie wszystkich członków Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Tomaszowie Maz., poświęcone wyborom Komitetów Sklepowych.

Początek zebrania wyznaczony został na godzinę 10 rano. Ze względu na doniosłość zagadnienia, jakim jest wybór komitetów, wszyscy członkowie PSS-u winni wziąć w nim udział.

Złóż ofiarę na Odbudowę Warszawy

GŁOS
organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Redaguje:
Kolegium Redakcyjne.
Wydawca: RSW „Prasa“.

Druk:
Zakłady Graficzne R. S. W. „Prasa“ Łódź, ul. Zwirki 17, tel. 206-42.

Telefony:
Redaktor naczelny: 216-14
Zastępca red. nacz.: 218-85
Sekretarz odpowiad.: 218-23
Sekretariat ogólny: 222-29
Dział partyjny: 222-29; 254-29 wewn. 10

Dział korespondentów robotniczych i chłopskich oraz redaktorów gazet ściennej: 219-42
Dział muzejny: 218-11
Dział miejski i sport: 254-21 wewn. 8 i 11

Dział ekonomiczny: 222-29
Dział rolny: wewn. 9 — 254-21
Redakcja nocna: 172-21; 185-81
Kłopoty: 222-22
Administracja: 230-42
Dział ogłoszeń: 111-50

St. Juszczyk

TEATR
PAŃSTWOWY TEATR
WOJSKA POLSKIEGO W ŁODZI
 ul. Jaracza 27
 Ostatnie trzy dni

Dziś o godz. 19.15 współczesna komedia polska Kazimierza Korcelliego pt. „Bankiet”.

We wtorek 15 bm. premiera komedii znakomitego dramaturga hiszpańskiego Lope de Vega pt. „Pies ogrodniczy”.

TEATR „MELODRAM”
 ul. Traugutta 18
 (Gmach OKZZ)

Dziś o godz. 18.15 współczesna sztuka amerykańska Arthura Millera pt. „Synowie”.

Wszystkie bilety sprzedane. Pa-se-partout nieważne.

PAŃSTWOWY TEATR
POWSZECHNY

Łódź ul. 11-go Listopada 21
 Codziennie o godz. 19.15, a w niedzielę i święta dwa razy o godzinie 16 i 19.15 ciesząca się olbrzymim powodzeniem komedia Michała Bałuckiego „KLUB KAWALERÓW”.

W roli Nieśmiałkowskiego występuje doskonały aktor komedii Zbigniew Jabłoński.

TEATR „OSA”

Traugutta 1 tel. 272-70

O godz. 19.30, w niedzielę i święta o 16 i 19.30 farsa M. Słomczyńskiego i Z. Wiehlera p. t. „Rycerz Szalony” z A. Dymszą.

TEATR „LUTNIA”

Piotrkowska 243

Codziennie o godz. 19.15 „BARON CYGAŃSKI”.

TEATR LALEK R.T.P.D.

Nawrot 27.

Codziennie prócz poniedziałków godz. 9 „Pinokio”.

W niedzielę i święta godz. 12 „Historia ciała o niebieskich migdałach”.

ŁÓDZKI TEATR ŻYDOWSKI

Jaracza 2.

W sobotę dn. 12, w niedzielę dn. 13 marca r. b. o godz. 19.30 sztuka Sz. Diamanta „W NOC ZIMOWĄ” w reżyserii Idy Kamińskiej.

Finały w siatkówce
 kół ZS, „Gwardia”

Odbywające się od szeregu tygodni mistrzowskie spotkania w siatkówce Kół Z. S. „Gwardia” wyłoniły mistrzów grup, kwalifikując do finału spotkania Kół Nr 35, 7, 8.

Obrońca tytułu drużynowego mistrza w siatkówce jest Kół Nr 3, które w ubiegłym roku je sięnia zdobyło mistrzostwo kół Z. S. „Gwardia” i tym samym w obecnych spotkaniach finałowych będzie się starało tytuł mistrzowski utrzymać.

Finałowe spotkania odbędą się w nadchodzącą niedzielę 13 marca pocz. o godz. 10 w sali sportowej Z. S. „Gwardia” przy ul. Stalina 17. Ogółem odbędą się sześć spotkań gdzie zmierzy się każda drużyna z każdą systemem punktowym. Drużyna zdobywająca większą ilość punktów zdobywa tytuł mistrzowski oraz puchar Z. S. „Gwardia”.

SPORT SPORT SPORT

Hokeiści nasi przywieźli z Moskwy zapowiedź wielu imprez sportowych polsko-radzieckich. Wszystkim uczestnikom brak słów uznania dla wyrażenia wielkiej gościnności gospodarzy

W czwartek powróciła do kraju samolotem radzieckim drużyna polskich hokeistów, która przez 10 dni bawiła w Moskwie. Na lotnisku przybyłych oczekiwali przedstawiciele GUKF z wicedyrektorem Kosmanem na czele, delegaci PZHL — mjr. Better, red. Hirsberg i rtm. Chatisow oraz przedstawiciele prasy stołecznej.

Przybyli wraz z ekipą wicedyrektor GUKF — Szemberg, mówiąc o hokeistach radzieckich, stwierdził, że wszyscy oni mają doskonałą kondycję fizyczną i wykazują wielkie zrozumienie dla gry zespołowej. Poszczególne drużyny stanowią zespoły bardzo wyrównane, tak że trudno z nich kogoś wyróżnić. „Jako całość, najbardziej podobają mi się — mówi w. dyr. Szemberg — drużyna CDKA, najlepszym atakiem natomiast dysponuje „Dynamo”. Hokeiści radzieccy wprowadzają do gry wiele nowych elementów, które przenoszą z hokeja rosyjskiego.

Na zakończenie w. dyr. Szemberg podzielił się z obecnymi doniosłą wiadomością, zapowiadając, że występy hokeistów polskich w Moskwie były pierwszą z wielu tegorocznych imprez sportowych z udziałem zawodników radzieckich i pol. Z członków drużyny hokejowej nie przyjechał jedynie Wołkowaki, któremu choroba

nie pozwoliła na powrót. Wszyscy przybyli zawodnicy, mimo kilkogodzinnej podróży samolotem, są w dobrych humorach i wyglądają doskonale. Wszyscy chwalą gościnność gospodarzy i serdeczne przyjęcie, z jakim spotykali się na każdym kroku.

Przechodząc do spraw sportowych, zawodnicy zgodnie stwierdzają, że szczególnie w dwóch pierwszych spotkaniach drużyna polską zaskoczyło niezwykle szybkie tempo gry. Za najlepszego zawodnika uważają Bobrowa, wspaniałego „dryblistę”.

Łyżwiarze radzieccy uwzięli się na swoje rekordy...

MOSKWA (obsł. wł.). Z okazji 66-tej rocznicy pierwszych zawodów o mistrzostwo Republiki Rosyjskiej w jeździe szybkiej, zorganizowano na stadionie „Dynamo” w Gorkij jubileuszowe zawody łyżwiarzkie z udziałem tegorocznych mistrzów Republiki.

W pierwszym dniu zawodów rozegrano biegi na 500, 1000 i 5000 m. W konkurencji męskiej, oraz na 500 i 1000 m w konkurencji kobiet. Bieg mężczyzn na 500 m przyniósł niespodziankę w postaci porażki mistrza ZSRR na tym dystansie Kardiawcewa, który uzyskał czas o 0.1 sek. gorszy od zwycięzcy. Bieg wygrał Gołowczenko z Omska w czasie 45 sek. Gołowczenko triumfował również w biegu na 5000 m, w którym zajął pierwsze miejsce wynikiem 8:45.1.

Bieg kobiet na 1000 m wygrała rekordzistka świata Zoja Cholszczewnikowa w doskonałym czasie 1:42.0.

W czasie zawodów ustanowiono nowy rekord Związku Radzieckiego w biegu na 500 m, który wygrała Donczenko w czasie 1:42.0.

Głazewska i Przyborowski jadą do Pruszkowa

Głazewska i Przyborowski ze Zrywu otrzymali zaproszenie na zawody łyżwiarzkie do Pruszkowa w dniu 13 bm. (niedziela). Pomimo braku odpowiedniego treningu, lodzianie wezmą udział w tych zawodach w których będą mieli okazję spotkać się z czołowymi naszymi panczenistami z Kalbarczykową i Kalbarczykiem na czele.

Dzisiaj nadzwyczajne zebranie klubów: ŁKS - DKS - Włókniarz

W sobotę, dnia 12 marca br. o godz. 17.30 w pierwszym terminie a o godz. 18.00 w drugim, odbędzie się wspólne Nadzwyczajne Zebranie członków „Łódzkiego Klubu Sportowego”, „Dziwiarskiego Klubu Sportowego” i „Włókniarza — Łódź”.

Wiosenne „galopie” łódzkich piłkarzy Widzew gra jutro z Ruchem a ŁKS wyjeżdża do Zgierza

Inauguracja sezonu piłkarskiego w Łodzi nastąpi w nadchodzącą niedzielę.

Mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych, piłkarze nasi zmieni się wyjść na boiska, ponieważ już 20 marca rozpoczynają się mistrzostwa I ligi, drugiej i okręgowe. Widzew zaprosił na niedzielę Ruch z Chorzowa, aby rozegrać z nim spotkanie towarzyskie. Goście przyjadą w najbliższym składzie z Cieślkiem, Alszerm i Przycherką na czele. Skład zespołu łódzkiego nie jest jeszcze ustalony, pewnym jest tylko, że nie wystąpi Clchocki w napadzie, bowiem przeniósł się on do Warszawy. Spotkanie Widzewa z Ruchem rozegrane zostanie na boisku Zjednoczonych, róg Kilińskiego i Tymienieckiego o godz. 11-ej przed południem.

ŁKS zaproszony został na niedzielę przez zgierską „Borutę”, z którą zmierzy się o niej również o godz. 11-ej. Skład łodzian nie będzie się zasadniczo różnił od składu zeszłorocznego. Możliwe, że zo-

stanie uzupełniony Urbanem i Włókniarza i jednym z rezerwowych napastników. ŁKS u silnie trenuje, czego go bowiem ciężkie spotkanie już w przyszłym tygodniu z groźnym zespołem Wisły z Krakowa, wicemistrzem Polski.

Dzisiejsze imprezy

Zebrań: w sali przy ulicy Przędzalnianej nr 68 o godz. 18-ej odbędzie się połączone zebranie ŁKS-u z Włókniarzem, na którym wybrane zostaną nowe władze największego klubu włókienniczego w Łodzi.

Piłka ręczna: w sali YMCA od godz. 18-ej rozgrywane będą spotkania drużyn szkolnych w następujących konkurencjach: siatkówka żeńska: gimn. VII — gimn. X, gimn. III A — gimn. V, siatkówka męska: gimn. III A — gimn. XI, PSTP — gimn. I, koszykówka męska: gimn. III — gimn. X, gimn. XV — Księży Miły.

Bemówna przeniosła się do Wrocławia

Doskonała pływakka bielska — Bemówna przeniosła się do Wrocławia. Bemówna startować będzie w barwach „Ognia”.

Za tydzień - 20 marca

Pięściarze Zrywu zmierzają się z Gwardią w nowowynbudowanej hali PKS-u

Przedprzedaż biletów rozpocznie się już we wtorek!

dwa zespoły zdają sobie sprawę, że to pierwsze ich spotkanie może w dużej mierze zdecydować o losach mistrzostwa.

Zapewnie przed tym sensacyjnym spotkaniem wielu Czytelników jest ciekawych co rychna u bokserów Zrywu! Pięściarze w spokoju ducha trenują i przygotowują swą kondycję, aby utrzymać ją przez kilka tygodni ciężkich boi, kierownictwo zaś już dzisiaj ma pełną sprawę do załatwienia. Trzeba uruchomić przedprzedaż biletów, zwieść wagony ławek, za-instalować światło itp.

Mecz bowiem nie odbędzie się według utartego zwyczaju w hali Wimy lecz w lokalu PKS-u przy rogu ulic Skorpunki i Wólczajskiej, godzina zaś pozostanie ta sama to jest 11.

Pomysł organizatorów wydaje nam się b. szczęśliwy. Pomijając już przeróbkę hali Wimy, hali na Widzewie w obecnej chwili mogłaby pomieścić z górą trzy i pół tysiąca widzów, podczas gdy w hali PKS-u, jak nas informują w Zrywie będzie mogło znaleźć pomieszczenie około 8 tysięcy zwolenników boksu.

Od środy organizatorzy rozpoczynają zwozić do hali i przystąpią do założenia potrzebnej instalacji świetlnej, aby impreza ta wypadła jak najlepiej pod względem organizacyjnym. Przedprzedaż biletów uruchomiona już będzie od środy, nabywać je będzie można w firmie „Start” przy rogu Piotrkowskiej i Nawrot.

Dawno już nie mieliśmy w Łodzi imprezy o charakterze ogólnopolskim. Taka impreza czeka nas dopiero za tydzień 20 marca; kiedy to staną w ringu finaliści drużynowych mistrzostw Polski. Zespoły: łódzkiego Zrywu i warszawskiej Gwardii.

Jaki to będzie mecz, nie potrzebujemy chyba pisać. Oby-

Teodor Dreiser 62 Tragedia Amerykańska

Clyde powtarzał to samo, co już mówił Masonowi, dodał jednak w zapale to, czego jeszcze Mason nie słyszał, mianowicie, że wołał na nią jeszcze z łodzi, żeby uchwycić się krawędzi łódki, chociaż przedtem utrzymywał, że oboje jednocześnie wpadli do wody. Wspominał również o tym wietrze, który miał zrzucić kapelusz z głowy Clydowi, a tymczasem Mason powiedział przedtem Smillie'owi, że dowiedział się z zupełnie pewnych ust, jakoby dzień ten był zupełnie bezwietrzny.

Najwyraźniej Clyde kłamał. Bardzo niednie ułożył sobie tę historię. Smillie nie dawał jednak do poznania Clydowi, że nie wierzy, i odpowiadał mu tylko co jakiś czas: — Naturalnie! — albo — Aha! rozumiem... — lub — A więc to tak było?

Wreszcie chciał się dowiedzieć, co znaczący siłce na twarzy Roberty, bo Mason twierdził, że uderzenie o łódkę nie mogło spowodować takich obrażeń.

Clyde znowu zapewniał, że widział jak Roberta uderzyła się o łódkę tylko raz jeden, jeżeli więc było więcej znaków, on nie umie tego wytłumaczyć.

Czuł wszakże, że na próżno traci słowa. Po co to wszystko, kiedy Smillie mu na pewno nie wierzy. Jakże, na przykład, usprawiedliwił się przed nim ze swego tchórzostwa, gdy zrobił mu zarzut, że nie ratował tonącej Roberty?

Nie miał już chęci i odwagi kłamać dłużej, więc w końcu zamilkł. A Smillie, też przygnębiony, nie miał serca robić mu więcej przykrości zadając pytania, na które Clyde nie miał ochoty odpowiadać, pokręcił się więc niespokojnie i wreszcie wybąkał:

— Ale czas już na mnie, muszę iść. Bardzo jestem za-

dowolony, że usłyszałem to z ust pańskich. Teraz złożę całe sprawozdanie pańskiemu stryjowi. Niech pan jednak nie o tym nie mówi nikomu, że dostałem polecenie, aby panu pomóc. Mam wystarać się o dobrego adwokata i powierzyć mu pańską sprawę. Dziś jest już późno i pana Brookharta nie ma w domu. Zdaje się jednak, że trzeba będzie na niego zaczekać i rozmówić się z nim jutro. Proszę tylko o nierozgłaszanie tego. On sam się zgłosi do pana albo przyśle kogoś od siebie i da panu jakąś radę.

Wyszedł przekonany o bezwzględnej winie Clyda i wczuwał, że wszystkie miliony Griffithów nie ochronią go od losu, na który bezwzględnie zasłużył.

ROZDZIAŁ XIII

Nazajutrz rano Smillie zdawał raport panu Samuelowi z rozmów z prokuratorem i Clydem. Gilbert, obecny przy tym, wysłuchawszy sprawozdania wykrzyknął rozjątrzony: — A to lajdak! To potwór! Nie mówiłem ci, ojczy? Nie ostrzegałem cię przed nim?

A pan Samuel, który miał tyle sympatii dla Clyda, rzucił na syna wymowne, zakłopotane spojrzenie, które zdawało się mówić: — Czy mamy teraz mówić o moim szaleństwie, które, być może, iż było szaleństwem, jednak kierowane było dobrą intencją, czy będziemy dyskutowali o tym nieszczęściu?

Gilbert wszakże myślał prawie z zadowoleniem: — Zbrodniarz! Clyde jest przestępcą! A ta papuga, Sondra, afiszowała się z nim, wciągnęła go do towarzystwa, aby tylko mnie na złość zrobić... Teraz sama się skompromitowała! Dobrze jej! Wariatka! ma teraz nauczkę... Będzie już uważniejsza... Ile jednak kłopotów będą mieli z tego powodu... ona i jej ojciec. Ba! ale ta hańba spadnie również i na nich, Griffithów... na niego, na jego narzeczoną, na Belle, na Myrę... wszystkich! Może zachwiać nawet ich pozycję towarzyską w Lycurgus... A to tragedia! A jeżeli go

skaza na śmierć? Taki wstyd... w jego rodzinie!

Pan Samuel zajął się w rozmyśleniach. Rozpamiętywał etapy kariery Clyda od przyjazdu do Lycurgus.

Na samym początku umieszczono go w pralni, przy strasznym, przykrym zajęciu i... zapomniano o nim. Zostawiono go samemu sobie przez całe osiem miesięcy. Czy takie osamotnienie nie mogło się przyczynić do tej tragedii? Potem umieszczono go między tyłoma dziewczętami... Czyż to nie był błąd?

Widział to jasno teraz, jakkolwiek nie był wcale skłonny przebaczyć Clydowi tego ohydnego czynu, tego wstępnego pomysłu i zmysłowych pożądań. Z jaką nieopanowaną brutalnością uwiódł tę dziewczynę i pozbył się jej dla Sondry! Dla tej miłutkiej Sondry! Jakże głucho teraz tłumaczy się w więzieniu! Ze nie miał zamiaru jej zabijać, że nie zabił jej... że wiatr mu zrzucił kapelusz... same głupstwa! Nie umie się nawet wytłumaczyć z posiadania dwóch kapeluszy, z szarego ubrania, nie umie wytłumaczyć się, dlaczego nie wyratował tej biednej dziewczyny... A te dziwne siłce na jej twarzy! Wszystko przemawia za jego winą... — Na miłość Boską! czyż ten wariat nie umie nic lepszego wymyśleć?

Smillie odpowiedział, że o ile mógł wymiarkować, pan Mason jest stanowczo przekonany o jego winie.

— Straszne! straszne! — mówił pan Samuel. — Nie mogę doprawdy zrozumieć tego! Nie mogę! Wydaje mi się nieprawdopodobne, żeby ktoś jednej ze mną krwi mógł popełnić taki straszny czyn!

Powstał z miejsca i pełen niepokoju, leku, smutku zaczął chodzić wielkimi krokami po pokoju. Myślał o swej rodzinie, o Gilbertcie, jego przyszłości, o Belli, jej ambicjach i marzeniach. A Sondra! a Finchleyowie!

Zaciśnął pięści, zmarszczył brwi, zagryzł usta i spojrzął na Smillie'a, który zawsze spokojny i ugrzeczniony kiwając smutnie głową starał się okazać całe swe współczucie. D-025789